mini reportaža

BEDA PREMOŽNIH

Marija in Tonček ob mami

Dobili smo pismo. Veliko jih dobivamo, različnih, toda to je bilo nekaj posebnega. Eden izmed številnih naših bralcev nas je opozoril na nesrečo, nevsakdanjo nesrečo. Šestmesečnega dojenčka je po vratu in prstih ene roke obgrizla podgana . . .

Obiskali smo družino Franca Jakopiča, iz Marnega pri Dolu nad Hrastnikom. Očeta ni bilo doma, bil je na »furi«, kot že leta sem vsak dan, saj mu prevozi s konji predstavljajo pomemben vir stalnega dohodka. Tonček in Marija sta se igrala ob hiši, gospodinjo pa smo zmotili sredi dela, ki ga ji nikoli ne zmanjka. Dvoje konj, tri krave, teliček in prašiči, pa precej velika gospodarska poslopja pričajo o tem, da bi kmetija morala predstavljati dobro osnovo za solidno življenje. Delo doma in okoli živine je predvsem gospodinjina skrb, gospodar je na vožnjah in odsoten skoraj vse dni. Ob velikem delu seveda poprime doma tudi on, saj je dela pri hiši za oba vrhu glave.

Bilo je ob prvem maju in orali so. Gospodinja je odnesla možu malico na njivo, kjer je delal z živino. Ni dolgo izostala, je povedala, ko jih je doletela nesreča. Ko se je vrnila domov, je našla otroka v zibki objokanega in krvavega. Takoj je uganila, kaj se je zgodilo. Fantka so odpeljali v bolnišnico v Trbovlje. Na srečo rane niso bile prehude in posledic, kot vse kaže, ne bo nobenih . . .

Pri hiši se vidi, da ima gospodinja obilo dela z opravili zunaj doma. Posestvo, ki zmore par konj, tri krave v hlevu in še kaj, bi moralo dajati več, tako posestvo bi moralo nuditi prijeten in svetal dom otrokom (štirje so pri hiši), ki doraščajo v vse prej kot urejenih razmerah. Gospodinja ne zmore, gospodar je večinoma zdoma in pralni stroj, ki stoji v kuhinji, se ne more spopasti z vsem, kar bi bilo potrebno! Kljub temu, da je hiša kolikor toliko premožna, tod vlada beda, beda premožnih, pogojena z nezmožnostjo spoprijeti se s starim, zatečenim stanjem, ki vleče navzdol in pričeti na novo. Bi obiski socialnega delavca kaj pomagali? Verjetno bi! Kaj pa strokovni nasveti agronoma? Kmetija je zmožna za marsikaj in škoda, prava škoda je, da daje le garanje. Garanje od zore do mraka, ponavljajoče se garanje, pri katerem se vedno odlaša tisto delo, ki ni najnujnejše in tega je pri hiši veliko. Dva para rok ne zmoreta vsega, otroci pa rastejo in čedalje večje bodo njihove potrebe, nova bodo njihova spoznanja o življenju okrog njih in takrat bo morda za marsikaj prepozno . . .

Je pozno že zdaj? Morda še ne, upajmo, da še ne. Eno pa je gotovo — družina rabi pomoč! Ne materialno, rabi drugačno pomoč, rabi pomoč v tem smislu, da bo kmetija z leti lahko dajala to, kam zmore, da bo dom postal svetal in vesel, da bo senco, ki se zgrinja nad domačijo pregnal žarek sonca, svetlobe in toplote . . .

Bo tako pomoč težko dati? Verjetno ne, saj dela sta vajena oba, le drugače ga velja usmeriti, da bo več haska, več koristi, da bo pri hiši več blaginje, več veselja in sreče . . .

B. STRMČNIK

Mala gora

PREMAKNIL SE JE ČAS

Jugozahodno od Stranic se dviga skoraj 1000 m visoka Mala gora, ki se podaljšuje proti Vitanju v Stenico in strmo pada proti naselju Lindek ob lideškem gradu. S svojim hrbtom razmejuje, a istočasno tudi povezuje konjiško in celjsko občino.

Na slemenu gore so tri kmetije, ki premorejo vsega le 13 ljudi. Rošarjevi, ki so sestavljali četrto družino, odnosno manjšo kmetijo, so se odselili v ravnino, mlajši pa odšli na delo v Velenje ali drugam. Hiša in gospodarsko poslopje postajata kup razvalin.

Na tej Mali gori se je ustavil čas. Vsaj tako so pisali časopisi pred nekaj leti. Tu ni bilo ne elektrike, ne vode, ne cest. Borna zemlja daje le malo krompirja in žita, koruza in fižol ne dozorita. Vse to je treba prenesti v nahrbtniku po strmini, kjer zdrkuje od kamna do kamna in »se grizejo kolena«, kakor ljudje pravijo v teh krajih. Nekaterih njiv v strmini ne orjejo s plugom, ker bi se vsa zemlja valila po hribu navzdol, na vrhu pa bi ostalo samo kamenje. Žito tod zakopljejo z motikami. Ljudje so živeli zelo borno. Šele v novejšem času se mladi zaposlujejo v tovarnah v dolini, s tem pa se njim in družinam zboljšuje življenje. Z vsemi čustvi so ti gorski ljudje navezani na svojo zemljo.

Preteklo soboto so na Mali gori ugasnili petrolejke, leščerbe in sveče. Zagorela je električna luč. To je bil veseli dogodek, ki je privabil h kmetu Seniču mnogo sosednjih ljudi. Celo trio iz Vitanja je udarjal poskočne stare plese in vse se je zasukalo. Predsednik SOb Slovenske Konjice ing. Franc Tepej se ni mogel odreči prošnji gospodinje in se je zasukal ob veseli viži. Pri priključitvi na električno omrežje so sodelovali še načelnik oddelka za gospodarstvo in finance ter šef gozdnega gospodarstva iz Slovenskih Konjic. Predsednik krajevne skupnosti Stranice se je v krajšem govoru zahvalil vsem, ki so sodelovali pri elektrifikaciji. Povedal je, da je Skupščina občine dala 40.000,00 din, a 25.000. din so z delom prispevali domačini za elektrifikacijo. Električni vodniki gredo iz Lindeka naravnost do kmetij na Mali gori. Za notranje instalacije je še vsak moral plačati 3.000,00 din.

KONRAD SODIN

mali intervju

Vprašuje Zdenka Stopar

Odgovarja Tonček Jagrič

Javna radijska oddaja »Spoznavajmo svet in domovino« ima že tradicijo. Rado jo posluša mlado in staro, še posebna pozornost pa ji je namenjena, če je priredite v domačem kraju. Pretekli teden so se zelo izkazali dijaki 3. e razreda celjske gimnazije. V povratni tekmi so tekmovali z dijaki iz Ajdovščine in ponovno zmagali. Dvorana Narodnega doma je bila zasedena do zadnjega kotička. Poslušalci so z napetostjo sledili težkim vprašanjem in burno pozdravili uspeh »njihovih«.

»Tonček, vi ste bili kapetan moštva, ki je srečno prikrmarilo čez čeri. S kolikšno ekipo vam je to uspelo in kateri so bili vaši mornarji?« »Deset nas je bilo. Sedem deklet in trije fantje. Mornarji so bili: Tanja Vučajnk, Alenka Ceh, Silva Hojan, Tanja Uršič, Teja Bogataj, Voja Slamnik, Nada Polutnik, Jani Pukl in jaz.« **»Kako ste se sploh lotili tekmovanja, kako je do tega prišlo?«** »Lani smo že tekmovali pa nam je spodletelo, letos pa smo vse skupaj vzeli še bolj zares in na javni razpis smo se prijavili ter uspeli.« **»Kakšna je bila letošnja tema?«** »Književnost. Zadnja oddaja je zajemala povojne ustvarjalce.« **»Je bilo težko?«** »Težave so bile z gradivom. Iskali smo vsepovsod, začeli pa smo pri študijski knjižnici, kjer smo imeli tudi mentorja. Germanista.« **»Kako je z mentorstvom sploh bilo?«** »Tovariš Konjar, ki pripravlja te oddaje nam je sicer dejal, da mentorja nimamo, ker se ni nikoli z nami sestal, a vseeno nam je bil omenjeni tovariš v veliko pomoč. Tudi profesor Silvester nam je veliko pomagal.« **»Pa drugi profesorji?«** »Vsak po svojih močeh, zanimanja pa ni bilo veliko.« **»Ste sodelovali z veseljem?«** »Smo, drugače se tega dela ne bi lotili.« **»Pa vas je to pri šolskem učenju zelo obremenjevalo?«** »Kar precej, a veliko smo se naučili, kar nam bo koristilo še za naprej. Brskati po gradivu, uporabljati slovarje, leksikone, iskati v študijski knjižnici.«

»Tudi zaslužili ste nekaj. Koliko?« »Veliko za nas. Dva milijona, ki jih hranimo za drugo leto, ko je pred nami matura in izlet.« **»Ste utrujeni?«** »Smo, a ni časa za razmišljanje o tem.«

Da, desetčlanska ekipa 3. e razreda celjske gimnazije je utrujena. A utrujenost po zmagi je prijetna. Tudi ta.

V vsak dom NOVI TEDNIK

CELJE

PRIZNANJA MENTORJEM

Pretekli teden je priredila Občinska konferenca Zveze mladine v Celju sprejem za mentorje mladinskih aktivov na šolah in nekaterih delovnih organizacijah ter za družbenopolitične delavce, ki aktivno delajo z mladimi in med njimi.

Predsednik OK ZMS Celje, Viki KRANJC, je v uvodnih besedah poudaril pomen mentorskega dela ter se prisotnim zahvalil za dolgoletno in prizadevno delo.

Letošnja priznanja so dobili: Pavla NOVAK, s Šole za zdravstvene delavce, Darinka JOST, za dolgoletno delo z mladimi na IV. osnovni šoli, in Ciril VERTAČNIK, za prizadevno delo z gimnazijskim pevskim zborom.

V soboto pa bo v Kokarjih sprejem za mlade družbeno politične delavce.

VSE O TITU

Te dni so celjski taborniki zaključili posebno akcijo, v katero so vključili še širši krog ljudi ter družbeno politične organizacije. V akciji so razen tabornikov sodelovali še občinska konferenca ZKS Celje, SZDL Celje, ZMS Celje, občinski odbor ZZB NOV, sidikalni svet, muzej revolucije in kolektiv hotela Evropa iz Celja. Namen akcije je bil, dobiti čimveč gradiva, ki bi se kakorkoli nanašalo na obiske predsednika Tita v Celju od osvoboditve do danes. Celotno akcijo je organizirala zveza tabornikov Jugoslavije na pobudo Zveze tabornikov Hrvatske. Ko bo celotna akcija zaključena, bodo prispeli material razstavili na posebni razstavi v Titovem rojstnem kraju Kumrovcu, hkrati pa bo tam še veliko zborovanje tabornikov Hrvatske. Priključile pa se bodo tudi delegacije republiških in pokrajinskih zvez.

V Celju je bila ustanovljena posebna skupina tabornikov. Največ težav so imeli pri zbiranju izvirnih fotografij. Iskati so morali celo negative pri posameznikih. Z ustreznimi podatki in fotografijami je tabornikom pri njihovi nalogi pamagal tudi direktor hotela Evropa, povsod pa, kjer so se taborniki zglasili, so naleteli na razumevanje in naslonjenost.

Razstava eksponatov, ki jih bodo zbrali taborniki, bo pomeben prispevek k splošnemu jugoslovanskemu praznovanju 80-letnice maršala Tita, ki so jo celjski taborniki doslej že enkrat počastili s tridnevnim pohodom po poteh štajerskih in koroških partizanov.

V akciji je sodelovalo in so o njej seznanilo nad dvesto mladih tabornikov odreda »II. grupa odredov« iz Celja.

MAJSKA ŠPORTNA SREČANJA

V Storah pri Celju so se v soboto zaključila majska športna srečanja mladih iz celjski delovnih organizacij. Letošnje športno srečanje, ki se ga je udeležilo 14 aktivov ZM in športna ekipa JNA, je vzorno pripravil aktiv ZM Železarne Štore. Športnih tekmovanj v šahu, nogometu, streljanju in kegljanju se je udeležilo preko 300 mladih. Letos je ponovno I. mesto osvojil aktiv ZM Železarne Štore pred aktivom ZM EMO in športniki JNA.

Teden športnih srečanj mladih je zelo uspel v športnem, še bolj pa v prijateljskem srečanju mladih iz delovnih organizacij v mesecu mladosti.

LAŠKO

V PRIČAKOVANJU KARAVANE

Posebna komisija za sprejem letošnje »karavane prijateljstva« pri občinski konferenci SZDL v Laškem je minuli teden izoblikovala program bivanja gostov iz Srbije. Laška občina ima že vrsto let stike z občino Trstenik, kjer je bilo med vojno največ izseljencev iz laške občine. Gostom iz Trstenika bodo pripravili svečan sprejem na železniški postaji. V kratkem programu bodo sodelovali godbeniki, upokojenski pevski zbor, šolska mladina in drugi. Gostje se bodo nato razkropili po domovih gostiteljev in se še istega dne dobili v gostišču HUM na prijateljskem pomenku. Drugi dan bivanja si bodo ogledali pivovarno, zvečer pa se bodo udeležili proslave ob »Dnevu izseljencev«. Tretji dan bodo udeleženci karavane odšli najprej na ogled gradu v Brestanici, od koder so nacisti pošiljali naše ljudi v pregranstvo, na poti nazaj v Laško pa bodo preživeli nekaj prijetnih uric na Lisci, kjer bo družabni večer. Četrti in zadnji dan bodo obiskali gostje iz Srbije še kolektiv »Volna« in počakali na vlak, ki bo udeležence karavane spet popeljal nazaj v njihovo ožjo domovino.

SLOVENSKE KONJICE

DELAVSKA UNIVERZA IN NOV PROGRAM

Delavska univerza v Slovenskih Konjicah je že začela s pripravami za izdelavo programa za naslednje leto. Poslala je že razpis za vpis v prvi razred delovodske šole lesne stroke. Letošnjo jesen bo končala prva skupina, ki se je vpisala pred dvema letoma. v njej pa je 23 slušateljev iz delovnih organizacij lesno predelovalne stroke iz Slovenskih Konjic, Slovenske Bistrice in Oplotnice.

Začeli pa so tudi s pripravami za organizacijo dveh tečajev za strokovno usposabljanje delavcev, ki jih potrebuje podjetje Kostroj. Prvi tečaj bo namenjen za priučitev strugarjev, ki jih to podjetje potrebuje na manj zahtevnih delovnih mestih, drugi tečaj pa je namenjen za priučitev konfekcioniranja oken iz plastičnih mas, ki jih bodo v Kostroju začeli izdelovati v tem letu.

Predstavniki delavske univerze so imeli že tudi razgovore v Konusu za strokovno izobraževanje usnjarjev in za delavce lesno-industrijskega obrata v mizarski stroki.

Pri vseh novih oblikah dela pa na delavski univerzi v Slovenskih Konjicah niso pozabili na redno vpeljane dejavnosti. Med te sodi oddelek srednje komercialne šole in delovodska šola kovinarske stroke, šola za usnjeno konfekcijo, šoferska poklicna šo